

Мил муҳ 2

МУҲАММАД СУБҲОН
© - 89.



**НОЛАИ
ХАРГҶШОЧА**



МАОРИФ



Ми мей
С-89

Буд набуд дар багали теппаи «Сойи бузкуш» дар замонҳои қадим ҳашт чонваракон ҳамроҳи очаашон зиндагӣ мекарданд. Дар он маҳал ба гайр аз онҳо дигар чонварҳо намезистанд. Номи онҳо харгӯш буд. Рӯзҳои офтобӣ харгӯшчаҳо ба талу теппаҳо баромада, часту хез мекарданд. Очаашон харгӯшбибӣ ба чор тарафи теппа худро зада, барои бачаҳояш хӯрок чамъ меовард. Харгӯшбибӣ доимо таъкид мекард, ки харгӯшакон дар гирду атрофи хона бозӣ карда, ба ҷои дур нараванд. Як бегоҳӣ аввали фасли баҳор ба сари харгӯшбибию харгӯшбачаҳо даҳшат омад. Борони сахт се шабу се рӯз беист бориду ба сел табдил ёфт. Сел аз талу теппаҳо шалдур-шулдуркунон садои даҳшатнок бароварда ба пасти ҷорӣ

КДБЧ ба ном 3
М. МИРША

Д+2677 2/3



мешуд. Оби сел сари роҳ ҳар чӣ пеш меомад, кашолакунон ҳамроҳи худ мебурд. Заминҳоро канда, баъзе чойҳои ҳамворро ба чарӣ табдил дод. Санғҳои хурду калон ғелидаву қасар-қусур, чапу ғелида поён мерафтанд. Зӯри сели борон рӯз аз рӯз даҳшатноктар мешуд. Сел ҳатто дарахтони сари роҳро реша-кан кард. Дар рӯи оби сел лонаи валангори парандагон, тӯдаи растаниҳо, шохи буттаҳо лапида-лапида ҳаракат доштанд. Ин соатҳо харғӯшбӣ бачаҳояшро хобонид, то аз хона берун нараванд. Ҳама дар хоб буданд. Баъдтар шаш бародар аз хоби зиёд дилгир шуда, ба якдигар «мо се шабу се рӯз аст, ки ба берун набаромадаем, дар хона нишастан ба диламон зад»-гӯён шикоят карданд. Яке аз бародарон



пешниҳод кард, ки ҳоло хоби модарашон бурдаасту дар ин хонаи танг дигар зик шуда нишастан фонда надорад, бояд ба берун бароянд, то бозиву частухез кунанд.

Хезед, ба берун мебароем, дар хонаи торик диламон аз зикӣ мекафад – сухани бародарашро дастгирӣ намуда, оҳистаяк гуфт харгӯши зардак.

-Рост мегӯӣ, сухани ӯро қувват дод харгӯшаки сип-сиёҳ.

-Бе ҳамин ҳам моро ҳама тарсончак мегӯянд – гуфт алояк

-Мо аз гург метарсидем, ин ҷо гург нест, гуфт харгӯши качпо.

-Рафтем, ба оҳистагӣ гуфт, харгӯшаки Полвон. Онҳо оҳиста – оҳиста пой монда берун рафтанд. Аммо ду бародари онҳо мисли



очаашон масти хоб буданд. Аз баромадани онҳо очаашон низ беҳабар монд. Дар берун сел ҳамон мебориду меборид. Харгӯшбачаҳо зери борони сел часту хезкунон бозӣ мекарданду ин кор барояшон шавқовар менамуд. Дар як лаҳза бо об шилта шуда, хунук хӯрдагӣ барин худро ба зери шахпорае гирифтанд. Осмон аз нав ба қалдур – кулдур даромад. Гӯё ҳоло осмон гамгин шуда бошад, абрҳои сиёҳ атрофро ториктар карданду рехтани борони сел зиёдтар мешуд. Харгӯшбачаҳо илоче надоштанд, ки ба хонаашон баргарданд. Борони сел ба харгӯшбачаҳо раҳм накард. Сел харгӯшчаҳоро як ба як ба коми худ кашид. Онҳо дар зери сангпораҳову оби лойолуд зарбу лат ҳалок шуданд. Баъди чанде борон аз



боридан боз монд. Осмон аз нав софу мубарро гардид. Офтоб баромад. Паррандаҳо ба хониш сар карданд. Харгӯшоча низ аз хоб бедор шуду ба пахлӯяш нигоҳ кард, ки танҳо ду харгӯшаки биникалон ва калтадум дар хобанд. Дигар харгӯшчаҳо нестанд. Харгӯшбачаҳои хоболуд, аз вайронкориҳои борони сел, канда шудани решаи дарахтон, гелида рафтани сангу шахпораҳо, валангор гаштани талу теппа ва зери санг монда нобуд шудани бародаронашон беҳабар буданд.

Харгӯшоча бачаҳояшро бедор карда пурсид:

-Шумо намедонед бародаронатон ба кучо рафтаанду дар кучо бошанд?

-Не, мо хоб будем, очачон,

чавоб доданд онҳо.

- Онҳо ҳам хоб буданд, очачон, намедонем кучо рафта бошанд.

-Канӣ як аз дарнча ба берун нигоҳ кунед, ки онҳо дар кучоянд.

Ҳарду бародар ба гапи модар гӯш дода чаҳнда-чаҳнда ба назди дарнча омаданду ба берун нигоҳ карданд. Манзараи берунро дида, вучудашонро даҳшат пахш кард. Зуд ба назди очаашон омаданд:

-Оча! Оча! - гуфт парешон-хотир харгӯшаки биникалон

- Дидӣ бародаронатро? – пурсид оча.

-Эҳ, очачон, борони сел омада ҳама чоро рӯфтааст. Сангҳои пеши хона, ниҳолони пеши дари моро канда, пайроҳаҳоро ҳатто шустааст.

-Оҳ, хонам сӯхт, - гуфт харгӯ-



шоча.

Худро бо чолокӣ берун зад, он чо манзараи даҳшатоварро дида фарёд кашид.

-Эй бачаҳои азизам, кучоed, кучо?

Кӯху дара аз садои ҷонгудоzi харгӯшоча ба ларзиш омад. Талу теппаҳо ҷунбиданд. Вай лаб-лаби дараҳо, қад-қади талу теппаҳо давид, бо фиғон бачаҳояшро мекофт. Рӯй канду мӯй канд, вале оча дигар ҷигарбандҳояшро наёфт. Аз онҳо на ном буду на нишон. Аз ин воқеа рӯйи оча сиёҳ гашт. Ду харгӯшбачаи дигар дар хумори бародарон бемор шуданд. Харгӯшочаи ғамзада як пагоҳӣ дар паи ёфтани гизо ба полези одамон расид. Полихоро кофта баромад, аммо чизе наёфт. Дар охири талу теппа

хамворие буд. Аз паҳлӯи замини хамвор оби равон мегузашт. Як мӯйсафед ҳар сол дар ин замин сабзӣ мекошт. Сабзихояш, ки бо оби софи дарёи кӯҳӣ парвариш меёфтанд, хело болаззат буданд. Он ба дарди беморон шифо мебахшид. Ин таърифи сабзии мӯйсафед ба гӯши харгӯшоча замоне расида буд. Он рӯз харгӯшоча рост ба ҳамин замин омад. Аз кӯфтагии роҳу гуруснагӣ дигар мадори роҳ гаштану чунбидан надошт. Ашк аз чашмонаш мерехт. Мӯйсафед машгули кор омадани харгӯшочаро нафаҳмида монд.

- Салом, эй бобои деҳқон – гуфт харгӯшоча сари санге нишаста.

Мӯйсафед бо шунидани овоз ба пасаш нигоҳ кард, ки сари санге харгӯш нишаста боадабона ба ӯ салом медиҳад.



-Валлайкум ассалом, харгӯш, чавоб дод мӯйсафед. Кадом шамол ту ро ба ин чо овард?

Харгӯшоча оби чашмонашро пок карда, гум шудани бачаҳо ва бемор будани ду харгӯшчаи дигараш бо ҳасрат ба мӯйсафед нақл карда, ҳар замон рехтани ашки чашмонашро мехост пинҳон кунаду аммо ин кор аз дасташ намеомад.

Мӯйсафед, ба ҳоли харгӯш раҳмаш омада гуфт:

-Ҳоло ман ба ту ғизои шифобахш медиҳам, ба дарди бачаҳоят малҳам мешавад.

- Ана, чӣ қадар хоҳӣ биғир аз ин сабзиҳои чамъовардаи ман.

Харгӯшоча то тавонист аз он сабзиҳо гирифт ба мӯйсафед раҳмат гуфта, сӯи хонааш шитофт. Харгӯшбачаҳо сабзиро хӯрда, ба



ББК 84 тоҷик 7-4
С-88



НОЛАИ ХАРГӢШОЧА

Муҳаррир
Муҳаррири техникӣ
Рассом
Тарроҳ
Хуруфчин

М. Холов
Р. Абдуллоева
С. Имодинова
Р. Галимов
С. Зайниддинов

Ба чопаш 13.01.15 имзо шуд. Андозаи 50x70 1/32.
Чузӣ чопӣ 1,25. Чопи офсетӣ. Коғази бурандуд.
Супориши № 54/2015. Адади нашр 5000 нусха.

Муассисаи нашриявӣ «Маориф»-и
Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон.
734024, ш. Душанбе, кӯчаи А. Дониш, 50.
Тел: 98-552-89-89. E-mail: najmiddln64@mail.ru.



ISBN 978-99947-1-272-4

© «МАОРИФ», 2015